

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Одеська юридична академія»
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

**Матеріали III Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

«ТРАНСФОРМАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ЦИФРОВУ ЕРУ»

22 березня 2024 р.

Львів – Торунь
Liha-Pres
2024

УДК 316.422(477):004(062.552)
Т 65

Голова організаційного комітету:

Ківалов Сергій Васильович – президент Національного університету «Одеська юридична академія», академік, професор, д.ю.н.

Члени організаційного комітету:

Тодошак Олег Володимирович – ректор Національного університету «Одеська юридична академія», доцент, к.ю.н.;

Яковлев Денис Вікторович – в.о. декана факультету психології, політології та соціології Національного університету «Одеська юридична академія», професор, д.політ.н.;

Ярова Ліліана Вікторівна – в.о. завідувача кафедри соціології Національного університету «Одеська юридична академія», професор, д.політ.н.;

Каретна Ольга Олександрівна – доцент кафедри соціології Національного університету «Одеська юридична академія», доцент, к.політ.н.;

Крилов Олександр Денисович – лаборант кафедри соціології Національного університету «Одеська юридична академія».

Т 65 **Трансформація українського суспільства в цифрову еру :**
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції,
22 березня 2024 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 108 с.

ISBN 978-966-397-389-0

У збірнику представлено матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформація українського суспільства в цифрову еру» (22 березня 2024 року).

УДК 316.422(477):004(062.552)

© Національний університет «Одеська юридична академія», 2024

© Національний технічний університет України, 2024

© «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2024

© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2024

ISBN 978-966-397-389-0

Інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі закладу вищої освіти

Яценко Микола Анатолійович 48

СЕКЦІЯ 4. КОНФЛІКТИ У ЦИФРОВІЙ СФЕРІ: ВІД КОНЦЕПЦІЙ ДО ВРЕГУЛЮВАННЯ ТА МЕДІАЦІЇ

Цифрова сфера: конфлікти, виникнення та їх врегулювання

Гігін Олексій Вікторович, Зінченко Вікторія Миколаївна..... 52

Цифровий Паноптикум як метод розповсюдження

Цифрового тоталітаризму. Сучасні системи спостереження та контролю за суспільствами

Сокоринський Володимир Олегович 54

СЕКЦІЯ 5. ПРОЯВИ СОЦІАЛЬНОЇ НЕРІВНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОВОЄННОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Основні особливості етимології терміну «корупція»

в юридичних словниках

Зал Дмитро Олександрович 58

Актуалізація принципів соціальної мобільності працівників

Стожок Аліна Юрївна..... 60

СЕКЦІЯ 6. ЦІННІСНИЙ ВИМІР ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Генеza ціннісної системи сучасної України

перед загрозами зовнішньої агресії

Єфтєні Наталія Миколаївна, Шмаленко Юлія Іванівна 63

Освітні трансформації та цінності: виховання нового покоління

в умовах суспільних змін

Кивлюк Ольга Петрівна, Воронкова Валентина Григорівна 68

СЕКЦІЯ 7. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ

Деякі аспекти професійної підготовки психологів-практиків

в цифрову еру

Джежик Ольга Володимирівна, Папінян Вікторія Валентинівна.. 73

соціальних видатків; мобілізація зусиль суспільства, бізнесу та влади на підвищення якості життя.

Загалом, нові концепції соціальної політики не повинні обмежуватися заохоченням безкоштовної допомоги або пасивного очікування допомоги. Нові концепції соціальної політики повинні відроджувати та заохочувати почуття відповідальності за власну долю, створювати та відновлювати мотивацію до такої роботи.

Література:

1. Коваль О. П., Власенко Р. В. Нова соціальна політика як шлях до відновлення людського капіталу. *Український соціум*, 2023. № 3(86). С. 129.
2. Ярова Л. В. Інформаційна відкритість як загальна вимога функціонування демократичних політичних систем. *Людина, суспільство, політика: актуальні виклики сучасності*. Національний університет «Одеська юридична академія», 2014. С. 118–123.
3. Яценко Л.Д. Молодіжний сегмент ринку праці України в період повномасштабної війни, 2023. URL: <http://url.li/pbtgpr>.
4. The Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment. August 2022 / A. Himmelfarb (Ed.). *The World Bank*, 2022. 242 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-389-0-12>

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Яценко Микола Анатолійович

кандидат соціологічних наук, доцент,

доцент кафедри соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

Проблема застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у процесі підготовки кваліфікованих випускників закладу вищої освіти (ЗВО) набуває дедалі більшої актуальності. Її розв'язання позитивно вплине на організацію оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб здобувачів вищої освіти.

Впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій, розвиток мережевої інфраструктури, застосування

в навчальній діяльності електронної бібліотечної системи і навчальних програм є одним із завдань сучасного ЗВО.

Метою освітнього процесу у ЗВО є розвиток, формування, становлення активної, творчої особистості здобувача як суб'єкта навчальної та майбутньої професійної діяльності. Фахівець має бути конкурентоспроможним, самостійним у вирішенні професійних завдань, активізувати саморозвиток, підвищувати продуктивність професійної діяльності. Перед викладачем ЗВО стоїть завдання виховання студентів, які вміють орієнтуватися в перспективах розвитку сучасного суспільства, здатних до професійного самовизначення, самовиховання, самоосвіти та створення умов для розвитку власної індивідуальності. У зв'язку з цим вивчення чинників формування особистісних властивостей майбутнього фахівця, що сприяють розвитку в нього внутрішньої свободи як інтегративної властивості, виконує особливу роль.

Інформаційно-комунікаційні технології – засоби, пов'язані зі створенням, збереженням, передачею, обробкою і управлінням інформації. Цей широко вживаний термін, включає в себе всі технології, що використовуються для спілкування та роботи з інформацією [2].

Інформаційні технології – це узагальнююче поняття, що описує різні методи, способи та алгоритми збирання, зберігання, оброблення, представлення і передавання інформації. Під інформаційними технологіями розуміють також способи і засоби збирання, оброблення та передавання інформації з метою одержання нових відомостей про об'єкт, що вивчається, або – сукупність знань про способи і засоби роботи з інформаційними ресурсами [1].

Історично склалося так, що проблема застосування інформаційно-комунікаційних технологій у сфері освіти нерозривно пов'язана з комп'ютерними технологіями. Однак, поняття «інформаційно-комунікаційної технології» ширше і глибше, ніж поняття «комп'ютерна технологія». Комп'ютерні технології є складовими інформаційно-комунікаційних технологій.

Сучасний викладач під час підготовки та проведення навчальних занять з дисциплін різних блоків навчального плану використовує інформаційні технології як інструмент.

Розглянемо етапи розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в залежності від удосконалення інструментарію.

1-й етап («домеханічний») – інформація переважно обробляється «ручним» способом. Інструментами роботи з інформацією є ручка, аркуш паперу, друкована книга. Комунікації здійснюються шляхом надсилання листів, бандеролей поштою.

2-й етап («механічний») – робота з інформацією виконувалася з використанням механічних пристроїв. Механічними інструментами

є друкарська машинка, телефон. Засобом комунікації залишається пошта.

3-й етап («електричний») – інформацію обробляли за допомогою «електричних» пристроїв: електричної друкарської машинки, диктофонів. Комунікації здійснюються поштою.

4-й етап («електронний») – робота з інформацією виконується за допомогою електронних обчислювальних засобів. Інструментарій складають великі електронно-обчислювальні машини (ЕОМ).

5-й етап («комп'ютерний») – використання персональних комп'ютерів у роботі з інформацією. Основним інструментом роботи з інформацією є персональний комп'ютер. Засіб комунікації – локальна обчислювальна мережа.

6-й етап («мережвий») – робота з інформацією здійснюється в мережі. Інструментарій і комунікації – локальна та глобальна комп'ютерні мережі.

З появою персональних комп'ютерів з'явився термін «нові інформаційні технології», під яким розуміють впровадження нових підходів до навчального процесу, що орієнтований на розвиток інтелектуально-творчого потенціалу студента з метою підвищення його ефективності, завдяки застосуванню сучасних технічних засобів. На сучасному етапі методи, способи і засоби безпосередньо взаємопов'язані з комп'ютером, тому їх ще називають комп'ютерні технології [2].

Розвиток інформаційних і комунікаційних технологій призводить до значної перебудови інформаційного середовища сучасного суспільства, відкриваючи нові можливості для суспільного прогресу, що знаходить своє відображення у сфері освіти.

Можливості інформаційно-комунікаційних технологій, що використовуються в освіті, забезпечують:

- Віртуальну присутність як суб'єктів, так і об'єктів освітнього процесу.
- Інтерактивність, негайний зворотній зв'язок між користувачем і засобами та ІКТ.
- Комп'ютерну візуалізацію інформації про досліджувані об'єкти або закономірності процесів та явищ, як тих, що реально відбуваються, так і віртуальних.
- Використання досить великих обсягів інформації з можливістю її передавання, легкого доступу та звернення до інформаційного ресурсу, зокрема глобальної мережі Інтернет.
- Автоматизацію процесу обчислювальної, інформаційно-пошукової діяльності, опрацювання результатів демонстраційних і лабораторних експериментів, як тих, що реально протікають, так і тих,

що подані на екрані, з можливістю багаторазового повторення фрагменту або самого експерименту.

– Автоматизацію процесів інформаційно-методичного забезпечення, організаційного управління навчальною діяльністю та контролю результатів засвоєння.

До проблем інформатизації освіти, на наш погляд, слід віднести зміщення акцентів з набуття знань у бік оволодіння способами пошуку інформації. Для вільного орієнтування в сучасному високотехнологічному світі базові знання так само необхідні, як необхідні вони були в індустріальному суспільстві. Автоматизація інтелектуальної діяльності не повинна знижувати інтелектуальні здібності окремих студентів. Інформатизація освіти повинна виступати інструментом освіти, а не її заміною.

Література:

1. Жалдак М. І. Система підготовки вчителя до використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 2: Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання*. 2011. №. 11. С. 3–15.

2. Кочарян А. Б. Сучасні тренди ІКТ в освіті. Тенденції їх розвитку. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2014. № 5. С. 10–15.